

Sygn. akt V ACa 213/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 sierpnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – Wydział V Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Zbigniew Koźma (spr.)
Sędziowie:	SA Ewelina Jokiel SO del. Wojciech Modrzyński
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Justyna Stankiewicz

po rozpoznaniu w dniu 21 sierpnia 2015 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa B. R.

przeciwko (...) Bank Spółce Akcyjnej z siedzibą we W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 22 października 2014 r. sygn. akt I C 44/14

oddala apelację.

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt V ACa 213/15

UZASADNIENIE

Powódka B. R. domagała się pozbawienia w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności przez Sąd Rejonowy w L. w sprawie o sygn. akt I Co (...). Uzasadniając swoje żądanie wskazała, że Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w L. prowadzi postępowanie egzekucyjne przeciwko niej w sprawie z wniosku pozwanego (...) Bank S.A. we W. jako wierzyciela. Podniosła, że za niespłacony kredyt odpowiedzialny jest ubezpieczyciel kredytu Towarzystwo (...) S.A. V. (...) w W., przeciwko któremu powódka wniosła pozew, będący przedmiotem rozpoznania w sprawie prowadzonej przed Sądem Okręgowym w S. pod sygn. akt I C (...).

Pozwany (...) Bank S.A. z siedzibą we W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o nieobciążanie pozwanego kosztami postępowania. W uzasadnieniu wskazał, że powódka w żaden sposób nie wykazała okoliczności wskazanych w art. 840 § 1 k.p.c., które mogą stanowić podstawę powództwa o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności przez Sąd Rejonowy w L. w sprawie o sygn. akt I Co (...). Podał, że powódka powołując się na sprawę prowadzoną przed Sądem Okręgowym w S. o sygn. akt I C (...), w której domaga się wykonania zobowiązania ją obciążającego przez ubezpieczyciela, niejako potwierdza istnienie roszczenia przysługującego pozwanemu. Nadto wskazał, że po powstaniu tytułu egzekucyjnego nr (...) nie nastąpiło żadne zdarzenie skutkujące wygaśnięciem zobowiązania albo niemożnością jego egzekwowania.

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 22 października 2014 r. w punkcie pierwszym oddalił powództwo i w punkcie drugim odstąpił od obciążenia powódki kosztami procesu.

Sąd Okręgowy wydał przedmiotowe rozstrzygnięcie w oparciu o ustalenie, iż w dniu 11 sierpnia 2008 roku powódka B. R. zawarła z pozwanym (...) Bank S.A. z siedzibą we W. umowę kredytu złotowego nr (...) na zakup pojazdu samochodowego marki H. (...) w kwocie 106.784,17zł oraz umowę przewłaszczenia na zabezpieczenie oraz cesji praw z polisy ubezpieczeniowej autocasco. Jednocześnie powódka złożyła w trybie art. 97 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo Bankowe oświadczenie o poddaniu się egzekucji i upoważniła pozwanego do wystąpienia do Sądu o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności w terminie do 3 lat od dnia wymagalności ostatniej raty kredytu. Sąd I instancji wskazał, iż w dniu 4 maja 2009 roku powódka B. R. zawarła z pozwanym (...) Bank S.A. z siedzibą we W. aneks nr (...) do umowy kredytu złotowego nr (...) z dnia 11 sierpnia 2008 roku. Sąd Okręgowy ustalił ponadto, iż powódka B. R. nie spłaciła na rzecz pozwanego należności z umowy kredytu. W dniu 21 grudnia 2010 roku pozwany w związku ze złożonym przez powódkę oświadczeniem o poddaniu się egzekucji, wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...). W dniu 10 stycznia 2011 roku (...) Bank S.A. we W. złożył do Sądu Rejonowego w L. wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) wystawionemu w dniu 21 grudnia 2010 roku przeciwko B. R.. Postanowieniem z dnia 23 marca 2011 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt I Co (...), referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w L. nadał klauzulę wykonalności powyższemu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przeciwko powódce. Sąd Okręgowy wskazał ponadto, iż w dniu 10 sierpnia 2011 roku B. R. złożyła skargę na to postanowienie referendarza sądowego, którą na mocy postanowienia z dnia 9 stycznia 2013 roku Sąd Rejonowy w L. oddalił. Na powyższe postanowienie B. R. złożyła następnie zażalenie. Postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2014 r., wydanym w sprawie o sygn. akt IV Cz (...), Sąd Okręgowy w S. uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w L. do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego. Sąd I instancji ustalił ponadto, iż postanowieniem z dnia 9 maja 2014 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt I Co (...), Sąd Rejonowy w L. utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie z dnia 23 marca 2011 roku o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Na powyższe postanowienie powódka złożyła zażalenie, które następnie Sąd Okręgowy w S. oddalił postanowieniem z dnia 7 sierpnia 2014 roku wydanym w sprawie o sygn. akt IV Cz (...). Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w L. R. T. prowadzi postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. akt KM (...) z wniosku wierzyciela (...) Bank S.A. we W. przeciwko dłużniczce B. R.. Podstawą prowadzenia egzekucji w tej sprawie jest tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego w L. z dnia 23 marca 2011 roku, w sprawie o sygn. akt I Co (...).

Sąd Okręgowy w rozważaniach prawnych przedstawionych w uzasadnieniu przedmiotowego wyroku stanął na stanowisku, iż powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Sąd I instancji wskazał, iż przesłanki uprawniające dłużnika do żądania pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności wymienia w sposób wyczerpujący art. 840 § 1 k.p.c. Zgodnie z punktem 1 cytowanego przepisu do pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności może dojść, jeżeli dłużnik przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym innym niż orzeczenie sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście. Z kolei pkt. 2 § 1 art. 840 k.p.c. daje możliwość żądania pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, gdy po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane,

natomiast gdy tytułem jest orzeczenie sądowe dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie. Sąd I instancji podniósł, iż powódka jako dłużniczka banku powództwo przeciwegzekucyjne oparła na przepisie art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. Przepis ten daje podstawę do pozbawienia wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w sądową klauzulę wykonalności w wypadku spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie lub wygaśnięcia zobowiązania. Sąd Okręgowy wskazał, iż w niniejszej sprawie powódka domagała się pozbawienia w całości wykonalności tytułu wykonawczego pod postacią bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności przez Sąd Rejonowy w L. w sprawie o sygn. akt I Co (...) powołując się na okoliczność, iż prowadzone przeciwko niej postępowanie egzekucyjne zostało zawieszono, co oznacza, że wygasło ono w stosunku do powódki. W ocenie Sądu I instancji zawieszenie postępowania egzekucyjnego nie świadczy o tym, iż zobowiązanie powódki względem pozwanego wygasło. Sąd Okręgowy wskazał, iż z akt egzekucyjnych sygn. akt KM (...) wynika jednoznacznie, że 30 czerwca 2014 r. pozwany wniósł o zawieszenie postępowania egzekucyjnego i umorzenie egzekucji ze świadczenia ZUS, rachunku bankowego, nieruchomości i innych praw majątkowych dłużniczki. Wniosek wierzyciela został przez komornika uwzględniony, co jednak w ocenie Sądu I instancji nie oznacza, iż zobowiązanie powódki wygasło. Do zdarzeń powodujących wygaśnięcie zobowiązania należą m. in.: wykonanie zobowiązania przez dłużnika, potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu, przelew powodujący zmianę wierzyciela, przejęcie długu powodującego zmianę dłużnika. Zdarzeniem takim nie jest jednak zawieszenie postępowania na wniosek wierzyciela w sytuacji, gdy dotychczasowa egzekucja okazała się bezskuteczna i nastąpiło umorzenie egzekucji z określonych praw majątkowych. Powódka, aby skutecznie domagać się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, winna zdaniem Sądu Okręgowego jedynie wykazać istnienie przesłanek z art. 840 § 1 pkt. 1 lub 2 k.p.c., czemu jednak w niniejszym procesie nie sprostała. Ponadto w ocenie Sądu I instancji, nawet ewentualnie korzystne dla B. R. rozstrzygnięcie jej procesu przeciwko ubezpieczycielowi kredytu w sprawie o sygn. akt I C (...) nie dawałoby jej podstawy do ubezskutecznienia tytułu wykonawczego, z mocy którego stała się dłużniczką (...) Banku S.A. we W.. Z uwagi na bardzo trudną sytuację materialną powódki i jej zły stan zdrowia w trybie art. 102 k.p.c. Sąd Okręgowy odstąpił od obciążania jej kosztami procesu.

Przedmiotowy wyrok został zaskarżony w całości przez powódkę w drodze apelacji, w której powódka zarzuciła naruszenie:

- a) art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. polegające na niewłaściwym jego zastosowaniu poprzez błędne uznanie, iż po powstaniu tytułu egzekucyjnego nie powstało zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie nie może być egzekwowane,
- b) art. 233 § 1 k.p.c. polegające na wydaniu orzeczenia bez wszechstronnego wyjaśnienia sprawy i dowolną oraz błędną ocenę dowodów, w szczególności wobec braku dostrzeżenia faktycznej podstawy żądania w postaci istnienia postępowania przez Sądem Okręgowym w S. o sygn. akt I C (...), które będzie miało kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy i w efekcie spełnienia świadczenia.

W oparciu o powyższe powódka wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu apelacji skarżąca podniosła, iż Sąd Okręgowy oparł wyrok na okoliczności faktycznej, która nie została wskazana przez powódkę jako podstawa swojego żądania, a nie dostrzegł faktycznej podstawy żądania w postaci toczącego się przed tym Sądem postępowania o sygn. akt I C (...). W ocenie skarżącej, Sąd I instancji wydał wyrok bez wszechstronnego wyjaśnienia sprawy oraz po przeprowadzeniu dowolnej i błędnej oceny dowodów, a bezpośrednim następstwem nieprawidłowej oceny materiału dowodowego było zatem dokonanie błędnych ustaleń faktycznych.

Pozwany w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie w całości o odstąpienie od obciążania pozwanego kosztami postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powódki jest niezasadna i podlegała oddaleniu.

Sąd Apelacyjny podziela w całości dokonane przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne i wnioski i przyjmuje je w całości jako własne.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie zasługuje na uwzględnienie zarzut skarżącej naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie przez Sąd I instancji błędnej i dowolnej oceny dowodów. W ocenie Sądu Apelacyjnego argumentacja powódki stanowi wyłącznie polemikę z ustaleniami faktycznymi dokonanymi przez Sąd I instancji w tym zakresie, co nie może stanowić wystarczającej podstawy do uwzględnienia tak sformułowanego zarzutu. W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o przeprowadzone w sprawie dowody, które zostały przez ten Sąd ocenione w granicach zasady swobodnej oceny dowodów wynikającej z art. 233 § 1 k.p.c. Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Przepis art. 233 § 1 KPC przyznaje sądowi swobodę w ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego, a zarzut naruszenia tego uprawnienia tylko wtedy może być uznany za usprawiedliwiony, jeżeli sąd zaprezentuje rozumowanie sprzeczne z regułami logiki bądź z doświadczeniem życiowym. Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 KPC nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych poprzez przedstawienie przez skarżącego własnej wersji stanu faktycznego. Formułując taki zarzut skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłuszne im je przyznając (por. red. A. Zieliński, K. Flaga – Gieruszyńska, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Warszawa 2014). Skuteczność zarzutu naruszenia przez Sąd art. 233 § 1 k.p.c. i wynikającej z normy przewidzianej w tym przepisie zasady swobodnej oceny dowodów zależy od wykazania przez apelującego niekonsekwencji w rozumowaniu, kojarzeniu faktów i wyciąganiu z nich wniosków, a więc naruszenia uznanych zasad oceny dowodów i prawniczej argumentacji. Potencjalnie możliwa odmienna ocena zebranych dowodów, jeżeli skarżący nie wykazał na czym polega wadliwość rozumowania Sądu dokonującego innej oceny, sama w sobie nie może prowadzić do zakwestionowania ustaleń Sądu I instancji (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 27 maja 2014 r., sygn. akt V ACa 23/14, LEX nr 1506122). W związku z powyższym samo twierdzenie skarżącej, iż Sąd I instancji dokonał błędnej i dowolnej oceny dowodów, nie może stanowić wystarczającego uzasadnienia dla zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

Sąd Apelacyjny nie podziela również zarzutu podniesionego przez powódkę odnoszącego się do nierozpoznania przez Sąd Okręgowy istoty sprawy. Skarżąca argumentuje bowiem w apelacji, iż Sąd I instancji oparł swoje rozstrzygnięcie na okoliczności faktycznej odnoszącej się do zawieszenia postępowania egzekucyjnego, a pominął okoliczność faktyczną wskazywaną przez powódkę w postaci wszczęcia sprawy o zapłatę przeciwko ubezpieczycielowi kredytu, co miało w jej ocenie stanowić zdarzenie wpływające na wykonalność tytułu wykonawczego. Zarzut ten jest niezasadny, albowiem Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku odniósł się do okoliczności faktycznej w postaci prowadzonego przez tym Sądem procesu przeciwko ubezpieczycielowi pod sygn. akt I C (...) wskazując, iż nawet ewentualnie korzystne dla powódki rozstrzygnięcie w tej sprawie nie dawałoby jej podstawy do ubezskuteczenia tytułu wykonawczego, jakim dysponuje pozwany. W związku z powyższym okoliczność ta stanowiła element stanu faktycznego, w oparciu o który Sąd I instancji wydał swoje rozstrzygnięcie, wbrew temu, co podnosi skarżąca. Nie można zatem twierdzić, iż Sąd Okręgowy nie rozpoznał merytorycznej podstawy żądania strony, co mogłoby świadczyć o nierozpoznaniu istoty sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 kwietnia 2015 r., sygn. akt III SZ 1/15, Legalis nr 1242524).

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie zasługuje również na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c., który stanowi, iż dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Wbrew przekonaniu skarżącej, zdarzeniem takim nie jest wszczęcie przez powódkę postępowania o zapłatę przeciwko ubezpieczycielowi kredytu. Pod pojęciem zdarzenia, wskutek którego zobowiązanie wygasło lub nie może być egzekwowane w świetle brzmienia art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c., należy rozumieć okoliczności faktyczne powodujące wygaśnięcie egzekwowanego zobowiązania lub niemożność egzekwowania (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 18 października 2012 r., sygn. akt I ACa 550/12, LEX nr 1237883). W orzecznictwie wyrażono przy tym pogląd, iż dłużnik banku może podnieść wszelkie zarzuty materialnoprawne

dotyczące wiarygodności banku, objętej bankowym tytułem egzekucyjnym zaopatrzoną w sądową klauzulę wykonalności, wywodzone ze zdarzeń powstałych przed wystawieniem bankowego tytułu egzekucyjnego, przed wydaniem klauzuli wykonalności i po jej wydaniu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 14 kwietnia 2015 r., sygn. akt V ACa 637/14, LEX nr 1679913). W grę mogą wchodzić zatem zarzuty dające podstawę do stwierdzenia, iż zobowiązanie stwierdzone tytułem wykonawczym wygasło lub nie może być egzekwowane, takie jak: zarzut nieistnienia roszczenia banku, zarzut istnienia roszczenia w mniejszej wysokości niż ujęte w tytule, zarzut braku wymagalności roszczenia. Ewentualna odpowiedzialność ubezpieczyciela względem powódki za spłatę kredytu, z tytułu którego przysługuje pozwanemu roszczenie o zapłatę, nie wpływa na istnienie zobowiązania skarżącej względem pozwanego. Z istoty bowiem stosunku prawnego ubezpieczenia wynika, iż zobowiązanie ubezpieczyciela wobec osoby zobowiązanej do zapłaty odszkodowania nie wpływa na istnienie roszczenia wierzyciela względem tej osoby. Ochroną z umowy ubezpieczenia objęty jest majątek ubezpieczonego przed uszczerbkiem, jaki w nim może zostać wywołany przez konieczność zapłaty odszkodowania, a ubezpieczyciel wykonuje za ubezpieczającego lub ubezpieczonego jego zobowiązanie. Ubezpieczający bądź ubezpieczony jest nadal zobowiązany i to przeciwko niemu - co do zasady - powinno być zwrócone roszczenie odszkodowawcze (por. red. K. Osajda, Kodeks cywilny, Komentarz do art. 822 k.c., C.H. Beck 2015 r, Legalis). W związku z powyższym prawidłowa jest konstatacja Sądu Okręgowego, iż nawet ewentualnie korzystne dla powódki rozstrzygnięcie w postępowaniu przeciwko ubezpieczycielowi w sprawie o sygn. akt I C (...) nie dawałoby jej podstawy do ubezskutecznienia tytułu wykonawczego uzyskanego przez pozwanego.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny oddalił apelację powódki na mocy art. 385 k.p.c.